

GIÁ CẢ THỊ TRƯỜNG NĂM 2001

TRIỀU ĐÔNG

Nguyên nhân ổn định

Giá cả thị trường trong năm 2001 vẫn trong xu hướng ổn định do các yếu tố sau: (1) lượng hàng cung ứng trên thị trường lớn hơn tổng cầu, lượng tồn kho của năm trước cao, sản xuất vẫn tăng khá, ngoài ra còn thêm lượng hàng tiêu dùng nhập lậu đáng kể vào nước ta trong năm 2001; (2) thị trường thế giới trì trệ suy giảm. Nhu cầu vật tư, nguyên liệu cho sản xuất tiêu dùng giảm đã làm cho giá cả trên thế diễn biến theo chiều hướng giảm. Đặc biệt là sự sụt giảm giá cả của các loại nông sản thực phẩm. Theo thống kê, do giá thị trường nông sản thế giới giảm, đã làm thu nhập của nông dân giảm khoảng 700-800 triệu USD. Điều này đã làm giảm sức mua của người nông dân đối với thị trường hàng công nghiệp; (3) Giá vàng, USD và đặc biệt giá bất động sản tăng cao, làm nhu cầu tiêu dùng hàng hóa dịch vụ giảm xuống và (4) những biện pháp kịp thời của Chính phủ nhằm kiềm giữ cho giá cả không xuống quá thấp hay tăng đột biến ảnh hưởng đến đầu tư, phát triển sản xuất, như hỗ trợ lãi suất để mua lúa, cà phê; hạ lãi suất vay vốn ngân hàng; giảm thuế và miễn thuế nông nghiệp; điều chỉnh giá xăng dầu, đổi mới cơ chế quản lý giá gas; hoãn tăng giá điện...

Giá vàng và USD

So đầu năm giá vàng tăng 31.000 đ/chỉ, hay 6,43%. Trong nửa năm đầu. Giá vàng vẫn trong xu hướng giảm, nhưng bắt đầu nhích lên dần vào tháng thứ 7 và đặc biệt tăng cao sau sự kiện ngày 11.9 tại Mỹ và nhất là cuối năm.

Giá USD vẫn nhích lên dần từ đầu năm, tăng 564 đ/USD hay 3,88%. Giá USD tăng cao nhất là vào tháng 6 (197 đ/USD). Chênh lệch giữa thị trường tự do với ngân hàng thương mại dao động trong khoảng từ 50 - 100 đ/USD. Giá USD qua ngưỡng 15.000 đ/USD từ tuần đầu của tháng 9.

Giá lương thực thực phẩm

Theo số liệu của Tổng cục thống

kê, giá hàng lương thực tăng 5,8% và thực phẩm tăng 0,5%. Trên thị trường, giá 1 kg gạo trắng thường từ cuối tháng 1 tại TP.HCM là 3.500 đ/kg, sau đó sụt dần đến mức 2.900 đ/kg và tăng lên lại, đến cuối năm ở mức 3.600 đ/kg. Như vậy so đầu năm chỉ tăng 100 đ/kg. Thị trường này trong năm có những sự kiện đáng lưu ý sau:

- Giá đường tăng mạnh từ tháng 4 lên mức cao nhất vào tháng 5 (7.300-7.500 đ/kg) do nguyên liệu khan hiếm, và Nhà nước chưa cho phép nhập đường nên trong hai tháng này đường nhập lậu đã tràn vào VN.

- Nếu như trong năm 2000 trị giá muối nhập khẩu là 73 tỉ đồng thì năm 2001 dự kiến tăng lên 222 tỉ đồng. Đây là một nghịch lý vì hàng năm Nhà nước vẫn đầu tư hàng chục tỉ đồng để phát triển ngành muối nhằm hạn chế nhập khẩu muối và tạo công ăn việc làm cho những người làm muối. Đặc biệt, giá muối nhập khẩu chỉ bằng 50-60% giá muối sản xuất trong nước.

- Thị trường gạo trong nước bỗng sôi động hẳn lên vào trung tuần tháng 8.2001 khi các tàu tấp nập vào Cảng Sài Gòn nhận hàng. Một điều không bình thường là từ dư thừa lúa hàng hóa xuất khẩu đến chỗ khan hiếm lúa chỉ diễn ra trong thời gian ngắn. Hệ quả là giá lúa gạo trong nước tăng nhanh hơn giá gạo xuất khẩu, đẩy các doanh nghiệp rơi vào thế bị động.

Mặt hàng tiêu dùng khác

Những biến động có thể kể là thị trường gas vào những ngày đầu năm khi Chính phủ thông báo bỏ quy định giá trần bán lẻ và không tiếp tục giảm thuế nhập khẩu. Giá bán lẻ gas đến tay người tiêu dùng đã tăng lên mức 9.000-9.500 đ/kg. Nhưng những tháng sau thị trường cũng đi vào xu hướng bình ổn do giá thế giới giảm.

Thị trường mũ bảo hiểm cũng đã thu hút sự quan tâm của nhiều người vào tháng 5.2001 khi thời gian chấp hành lệnh đội mũ bảo hiểm của Nhà nước ngày càng đến gần. Giá mũ tăng hàng ngày, ước tính tăng từ 30-50%.

Nhưng sau đó thị trường này như một quả bóng xì hơi nhanh chóng vì các biện pháp xử phạt những người không đội mũ bảo hiểm xem ra khó thực hiện triệt để được.

Các hãng xe gắn máy như Honda, Suzuki, Yamaha, VMEP đã đồng loạt giảm giá bán xe trong nhiều đợt trước sự cạnh tranh gay gắt của xe Trung Quốc. Xe Trung Quốc "hàng hiệu" chỉ còn từ 7,5-9,5 triệu đồng và "hàng chợ" chỉ còn 5,5-6 triệu đồng/chiếc so với lúc ban đầu mới nhập vào VN là 15-18 triệu đồng/chiếc (hàng hiệu). Giá Super Dream chỉ còn 19,9 triệu đồng/chiếc (1.320 USD) so với 2.200 USD lúc mới xuất hiện trên thị trường. Nhưng so với giá Dream II bán tại Thái Lan (900-1.000 USD) thì vẫn còn cao. Dự báo cho thấy giá xe gắn máy còn xuống thấp nữa với quy định bảo đảm tỉ lệ nội địa hoá của Chính phủ và lộ trình cắt giảm thuế quan theo AFTA (2003) càng đến gần.

Dự báo

Quốc hội đã thông qua chỉ tiêu tăng giá tiêu dùng năm 2002 là 3-4%. Theo những nhà nghiên cứu thị trường: tình hình giá cả thị trường trong thời gian tới còn diễn biến phức tạp. Những yếu tố sau có thể tác động đến giá cả trong năm 2002: kinh tế thế giới sẽ phục hồi và tăng trưởng trở lại; việc cắt giảm thuế quan theo cam kết AFTA bắt đầu từ năm 2003; thực hiện Hiệp định thương mại Việt-Mỹ; chỉ tiêu tăng trưởng cao của năm 2002; tiếp tục điều chỉnh tiền lương; hoàn thiện cơ chế điều hành lãi suất nội tệ và ngoại tệ theo hướng tự do hóa có sự điều tiết của Nhà nước; điều chỉnh giá cả một số mặt hàng dịch vụ độc quyền cùng với chế độ hai giá phân biệt giữa doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài, người nước ngoài và doanh nghiệp và người trong nước; và thực hiện từng bước thuế hoá thay cho hàng rào phi thuế quan ■